

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 frt.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy órára.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap
korán reggel.
Unnep és vasárnap után is.

UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyszög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyilttér soronként 40 fillér.

Kolozsvár, 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Szerda, Október 14.

Megvan...

Lukács László miniszterelnöksége.

Kolozsvár, okt. 13.

(h.) Gyujtsuk meg az örömtűzeket a völgyeken, a bérceken. Háláadó zsolozsmák szálljanak fel az egek Urához. Dobog hangosabban magyar honfisziv: mert megvan az új miniszterelnök. Nem ismeretlen férfi az, kire a korona választása esett. Sőt ellenkezőleg: Nagyon is ismeretes mindenki előtt. Az ischli-i klauzula hírhedt megteremtőjét küldik most a magyar nemzet élére. A «szürke egyszerű» Lukács Lászlót, aki már annyiszor bebizonnyította kipróbált hűségét az osztrákok zsebe iránt. S mindezt, vagyis éppen ezért: Magyarország miniszterelnöki székébe ültetik.

A félhivatalos, mely ezt a pyramidalis örömhirt tudatja velünk, tulságos nagy indiszkréciával elárulja, hogy Lukács László engedelményeket is hoz. Ha a félhivatalos azt is hírül adná, hogy Lukács László a magyar vezényszót is hozza, akkor mi mindenesetre — pártállásunk dacára — együtt örvendeneink vele. Mert akkor kilátás lenne rá, hogy nyugalom lesz az országban. De mivel Lukács László hozza és mivel csak „engedelményeket” hoz, hát kénytelenek vagyunk kifejezést adni ama alapos aggodalmunknak, hogy Lukács Lászlót csupán áldozati bárányak szánták a magas politika oltárán.

Mert békét teremteni nem fog. A politikai válság utvesztőjéből nem fogja megtalálni a kivezető utat. Mert nekünk ma már nem engedelmények kellenek. Vagyis nem azok az engedelmények, melyeket Lukács László hozhat. Nekünk a magyar vezényszó kell: anélkül nincs parlamenti rend, nincs alkotmányos élet. S midőn így leszögezzük ezt a kívánságunkat, mely immár nem csupán az ellenzék, hanem az egész nemzet kívánsága: lehetetlen rá nem mutatnunk arra is, hogy Lukács László engedelményekkel történt kinevezése mégis csak azt bizonyítja, hogy odafenn, a legfelsőbb helyen is, szakítottak immár a hagyományos Habsburg-politikával. Azzal: amely makacsul ellentállt a magyar nemzet minden kívánságának. Azzal: amely a korona abszolút akarátát szembehelezte a nemzeti óhajásokkal. S azzal: amely elzárkózott minden nemzeti fejlődés és fejlesztés elől és rideg konzervativizmussal ragaszkodott az ősszbirodalom hóbortos eszméjéhez.

Nem tudjuk e pillanatban az engedelményeknek mily mértékét és mennyiségét hozza Lukács László. De maga az a tény, hogy a heteken át lancirozott erőszakos politika helyett, az engedelményes dezignálás váltotta fel, azt mutatja — amiben egy pillanatra sem kételkedtünk — hogy a nemzeti küzdelem jogos és törvényes.

Nem a mi hibánk, hogy tíz hónapi küzdelem kellett ahhoz, hogy odafenn is belássák ezt. De most úgy látszik, mégis elismernek valamit követeléseinkből. A merev makacsság helyett felváltotta tehát a részleges engedékenység. Részleges: mert valószínű, hogy Lukács László sem hozza még a minimális követeléseket sem. El fog menni tehát a többi után ő is. Sőt azt hisszük: egyenesen ezt a szerepet szánták neki. Kísérleti nyulacska: vajjon az ő testébe beoltott nemzeti engedményességgel, le lehet-e csilapítani a háborgó nemzeti közvéleményt.

Ha összinteség lenne a magyar

államférfiakban: megmagyarázták volna a koronának, hogy Lukács László kinevezése sem jelenti a rend és nyugalom helyreállítását. Nemcsak azért, mert kellő engedményeket nem hoz: hanem azért is, mert Lukács nevéhez fűződik az ischli-i klauzula büne. De az összinteséget még mindig nem a magyar politikusok részére találták fel. Még mindig bujkálnak, settenkednek és ámitgatják a királyt. Közben erőszakkal fenyegetik a nemzetet. S végül: hoznak valami kis nemzeti színű színórát és közös zászlót: ettől vakulj magyar

Hát mi dehogy is gyujtunk örömtűzeket Lukács miniszterelnökségéhez. Arra sincs kedvünk, hogy ujjongjunk a kinevezés fölött és hasra feküdjünk az általa hozandó engedmények hallatára. A szívünk sem dobog hangosabban, sőt ellenkezőleg: aggodalom fogja el lelkünket. Lukács László kinevezése nem jelenti a válság megoldását, sőt ellenkezőleg: a politikai helyzet még sávárabbnak, még viaszatlanabbnak tűnik fel, mint akár a válság első napjaiban.

A kiegyezés csődje az iskolákban.

Kolozsvár, okt. 13.

A hatvanhetes alap szencziós csődbe jutott. Míg még Kheun a csődtömeggondnok, ma vagy holnap nem tudni ki lesz. Széll, vagy Tisza, vagy Lobkovitz? — bizonytalan. Szóval a „tömeg” cikkeire most folyik a kötyavetvény. Az eladási ár a nemzeti jogok feladása s a legkapósabb „cikk” az 1867. évi XI. Mert hát erre van a legtöbb ajánlattevő — Apponyi, Andrássy, Tisza. Egymást leicálták tul az áldozatkészségben. „Occasion!” Itt a nagy, nemzeti végeledés!

Nos, ez szép alkalom. A dinasztia és Ausztria alkalmasint olcsón szerezhet be magának „parthie-árukat.” Hanem a magyar nemzet nem örvendezhet az ilyen „alkalmak”-nak. A magyar nemzet a tönk szélén áll s az a kérdés, lehet-e még valamit megmenteni?

No, ilyen szomorú napokban csakugyan fölemelő dolog ünnepelni annak a férfunak emlékét, aki azt a rossz „üzletet” alapította. Hogyne! Hiszen, ha a cég meg nem alakul, ma elesnénk a csőd gyönyörűre. Ha a szerkezet a bölcse kocsis bele nem vitte volna a kátyuba, ma hasztalanul sopánkodnánk érte, hogy:

— Istenem, add, hogy kátyuban legyünk!

Bizonyos tehát, hogy a hatvanhetes üzlet megalapítójának nagy érdeme van. A gyerek is tudja, ki ez az „alapító”? Deák Ferenc. A haza „bölcse”. A hatvanhetes kiegyezés nagy rövidítője. Köszönjük neked, Isten, amelyik napon az a bölcse férfi a haza javára született.

Ime, most leszen száz éves fordulója Deák Ferenc születésének. A hadparancs „néptörzs”-nek minősíti a magyar nemzetet. — A hatvanhetes alap szellemére támaszkodva, „Soha”, — mondja a király és kardjára csap — hatvanhetes szellemben. Magyarországot felelőtlen miniszterelnök kormányozza, olyan miniszterekkel, akik már hetek óta nem miniszterek, — szintén a hatvanhetes szellem szerint. A magyar vezényszó megtagadatik, 67-re való hivatalozással. A szabadelvűpárt gyáván hallgat s meghunyászkodik, — hatvanhetes alapon. Szegeden embert ölnek a katonák, — talán ezek is hatvanhetes alapon. És ki tudja, még mi nem történik ebben a szerencsétlen országban? — minden, minden a hatvanhetes szellemében és alapján. Legalább állítólag annak az alapján.

Természetes tehát, hogy így örvendtes viszonyok közt minden jó magyar embernek ünnepelni kell megülnie e napot, a mely egy Deák Ferencel ajándékozta meg ezt a tejben-vajban fürösztött, boldog népet.

Wlassics Gyula pedig jó magyar ember. Hazafiságához eddig jó sem fért. A diszmagyar is pompásan illik neki. Hát hogyne sietne ő nagyméltósága elsőnek

lenni az ünneplők között? Most, amikor az egész ország pártkülönbség nélkül családossal fordul el Deák Ferenc csődbe jutott alkotásától! A mikor tehát Deák Ferenc ünneplése és felmagasztására oly kitűnő az alkalom!

Ah, ah, ha Wlassics Gyula önmagában, vagy családja körében ülné meg kegyelettel a nagy megalávnónak egyébként tisztos emlékezetét, — józan észszel ugyan ki tehetne ez ellen kifogást? Elvégre, kinek joga van olyan bálványt imádnia, a milyent akar. Csakhogy Wlassics Gyula nemcsak zárt családi körben rendezi a Deák Ferenc-ünnepet, hanem rendezi azt az egész országban. Az egész országnak összes iskoláiban. Ez iskoláknak valamennyi tanuló gyermekét között. A tanárok tanítványai előtt emlékbeszédekben kötelesek honalapító bölcse gyanánt feltüntetni szegény Deák Ferencet s nagy és maradandó műnek hasznú alkotását. Épp most, amikor a megalkotott bálvány végső összeomlásban van. A növendékeknek ezenkívül maguknak is írásbeli dolgozatban kell felmagasztalniok a haza bölcseit, hogy ifjú lelkük annál könyebben megszokja, miként kell alakoskodni s a valóznak ellenkezőjét állítani, ha a tanár, a miniszter, szóval a hatalom parancsolja.

Igazán, Wlassics Gyula kitalálta a módját, miként kell nevelni a zsenge csemetéket, hogy a jövő netalán bekövetkező Bach-korszakának majdan szépen hajlandozó napraforgóivá fejlődjenek.

Más csillagok járnak most, kegyelmes Wlassics Gyula. Miniszteri szavának erejével, igaz, ráparancsolhat ön a tanároknak is, növendékekre is, hogy hazugmódra fennen dicserjék a haza csődbe jutott bölcseit. Ez a miniszteri hatalom azonban csak irott malaszt. Mert a miniszteri parancsa nem hatol a honvédelmi ügyek világába, keibe, s akik az iskolában, a Deák-ünnepen hangos szóval fogják magasztalni a kormány protegált bölcseit, lelkükben — higgye meg Nagyméltóságod — azok is, akkor is Kossuth Lajos szellemével maradnak összeforrv.

Mert hát ma olyan idöket élünk, amikor többé már nem Deák Ferenc, hanem Kossuth Lajos emléke melegíti föl a magyart. — Öreget, fiatal diákok egyaránt; éppen úgy mint negyvennyolcban. Olyan idöket élünk, amikor — különös — mindnyáján valami babona alatt állunk. Amikor, — tudja az Isten — valamennyien újra „Kossuth-Hund”-ok vagyunk. Titokban talán még Nagyméltóságod is, Wlassics ur.

Ezen a közhangulaton pedig nem változtat se miniszteri rendelet, se hadparancs, sem szegedi sortűz. Mert ezt a magyar alkotmány tisztelete parancsolja nekünk.

Zsoldos László.

A függetlenségi párt házi ügye.

Irta: Hentaller Lajos orsz. képviselő.

Budapest, okt. 13.

Miniszterelnök ma reggelig még nincs kinevezve. Van tehát annyi időnk, hogy nagy bajaink közepette kicsi házi ügyünk röviden lejárjáljuk. Kell ezt tennünk, mert ma már közéletünk egyik tiszteletreméltó alakját, Beöthy Ákóst is felhívták koronatanúnak, hogy a függetlenségi pártnak csakugyan be kell menni a delegációba. Először is konstatáljuk, hogy Krasznay ur vállalkozása most teljesen időszertűn volt. Ezt elismeri boldog-boldogtalan Barát és ellenség. És miatt az időszertűlen üszök dobás miatt Krasznayt itéli el mindenki.

Elitéli annyival is inkább, mert Krasznaynak ez az időszertűlen vállalkozása nem új volna. A kéz az Ezsaué, de a hang Jákóbé. Nagy izben tettek már 21 év óta kísérletet arra nézve, hogy a függetlenségi párt tömör sorait a delegációba való bemenetel kérdésével megbontsák. Csak 21 évet említek s nem 36-ot, mert Krasznay, a ki nem tudja, hogy Tisza Kálmán balközépi korában be ment a delegációba. Bement 12-ed magával. Kemény legény volt mind a tizenkettő. Közűk Gliczy Kálmán, Szarvas Samu, Percel Mór. És a következő évben leköszöntek. Kijelentették, hogy a magyar ügynek ott nem használhatnak semmit, mert számarány ellen küzdeni lehetetlenség.

Az általam említett 21 éven belül először a függetlenségi-párt néhány tagja, — „Szikszay-parlament” név alatt voltak ezek akkor ismertek, — a kormányképesség érve alatt igyekezett a delegációba.

A második kísérletet az Ugron-cso-

port tette, a midőn hat évvel később a fokozatosság hangoztatásával csinált propagandát a delegáció idétlen intézményének.

A harmadik vállalkozó ép oly külön ember volt, mint Krasznay Ferenc, mert Szentkirályi Albert 1800 ben egyedül támadta meg röpiratban a függetlenségi pártot, a melynek ő maga is tagja volt, hogy miért nem megy be a delegációba. Erre az esetre cikkem végén visszatérek.

Most meg Krasznay Ferenc áll egyedül elő s akarja e kérdésben kioktatni a pártot.

Akarva, nem akarva eszébe jut az embernek Czuczor Gergely e két rövid sorai:

»Kis kakasnak taraja sines,
Kukorikol már is!»

De ne tréfáljunk! komoly dolog ez nagyon! Mi célja lehet Krasznaynak azzal, hogy épp most, a nemzeti válság közepén dobja ezt a „dögölt macskát” a párt közé?

Fellehetett azt vetni bármikor jóhiszeműleg, de most, amikor az egész közjogi alap bomló félben van — enyhén szólva — csak a megdondolatlan feltűnési viselkedést elő hajánál fogva ilyen kérdést. A mai viszonyok közt még maga Deák Ferenc sem menne bele a delegációba. Nem csak! De meg sem csinálná a delegáció intézményét; vagy ha már meg van, igyekeznék azt megdönteni.

Kossuth Lajos szavait is rosszul idézi Krasznay. Kossuth szavai ezek: „Talán, helytelen volt, hogy a párt nem ment be, de ma már nem lehet, mert a delegációba való bemenetel által a párt megtagadná egész eddigi múltját s végkép megrendítené a hitet a magyar népben.” Ugyanezt mondta Kossuth Beöthy Ákosnak is, ki azt felelte rá: Magyarország most Turinből kormányozzák, de Bécsből. Ezért nem megyünk mi be a delegációba, mert rai azt akarjuk, hogy minket Budapesten kormányozzanak.

És Kossuth e szavai alapján hozta a függetlenségi párt Szentkirályi Albert támadása alkalmával 1890. június 18-án Irányi Dániel elnöklése alatt a következő élvörös Károly által fogalmazott és javasolt határozatot:

„Az értekezlet Szentkirályi Albert urnak azt a jogát, hogy politikai nézetét saját útján, anélkül röpiratban fejtegeti, érintetlenül hagyja, de kijelenti, hogy nevezett képviselő nr politikai nézete a párt alapelveivel határozottan ellenkezik s egyáltalán az értekezlet határozottan kárhözhatja nevezett képviselő urnak azt az eljárását, mely szerint a párt politikai magatartását súlyos és alaptalan bírálat alá vonta, anélkül, hogy ez iránti nézetét előzetesen a párt elé terjesztette, vagy a párt kötelekéből előzetesen kilépett volna.”

Ehez nem kell kommentár! Aki tud olvasni, ért róla!

A válság.

Tisza István bécsi szereplése.

— Budapesti munkatársunktól. —

Budapest, okt. 13.

Hiteles és jól értesült forrásból kapunk hírt gróf Tisza István tegnapi bécsi szerepléséről. Ez az értesülés arra készlet bennünket, hogy nyíltan bevalljuk, hogy tegnapi túllöttünk a célon, mikor gróf Tisza Istvánról azt irtuk, hogy ő mindenre kész és mindenre képes. Ma már tudjuk, hogy Tisza a tegnapi kihallgatáson több hazafiságot tanusított, mint amennyit bárki is elvárt volna tőle és hogy tisztán rajta mult, hogy ma reggel nem jelent meg a hivatalos lapban az ő kinevezése, mint az erőszak politikájának első fecskéje.

A korona határozott óhaja volt — hogy Tisza azonnal vállalja el a miniszterelnökséget és csináljon rendet minden áron. Tisza erre kijelentette, hogy az ő személye a legkevésbé alkalmas erre; az ő személye a jelen pillanatban inkább növelné a bajt, mert megbontaná a szabadelvűpártot és megvadianá az ellenzékét, pedig ő úgy látja, hogy megvan a lehetőség arra, hogy a szabadelvűpárt végre megállapodhassék egységes programban és eljárásban, sőt mi több, úgy itéli meg a helyzetet, hogy az ellenzékkel is lehetne megegyezésre jutni. Szóval, Tisza István gróf hisz a kibontakozás lehetőségében, de — úgy mond — csak akkor, ha nem annyira pronuncirozott ember áll a kormány élére, mint ő. Tisza nem ajánlott átmeneti kabinetet, mint híresztelik, hanem egyszerűen arra az álláspontra helyezkedett, hogy mindenki más inkább csinálhatja meg a kibontakozást, mint ő; az erőszakot nem tartja most alkalmazhatónak, egyáltalában vesze-

delmesnek és épen nem időszertűnek. Tisza majdnem egy óra hosszat beszélt és ő felsége figyelmesen végighallgatta az előadást, mely a helyzet részletére kiterjedt.

Sturdza aradi szöcsöve.

(A román miniszterelnök bűjtogat.)

(Saját tudósítónktól.)

Kolozsvár, okt. 13.

Nem először hangoztatjuk, hogy az aradi román újság Sturdza román miniszterelnöknek magyarországi szöcsöve. Ez különösen most tetszik ki, annál a harcnál, amelyet a románok aradi újságja a militarizmus mellett, a magyar nemzeti követelések ellen indított és amelyben újabban Mangra Vazullal is ellentétbe jutott.

Ezt erősítette meg egy cikk, amely mostanság a Tribuna Poporului-ban megjelent. — Szerzője Slavici János, az aradmegyei Világosról származott romániai író. A címe ez:

Mohács — Világos.

Azt jövendőltette ez a cikk, hogy a magyarokra újabb oly vereség következik, mint a minő a mohácsi vész és a világosi fegyverletétel volt. Ez a cikk is arra vallott, hogy Slavici a közvetítő Sturdza miniszterelnök és az aradi román lap között. Ennek azonban érdekes háttére van.

A bukaresti lapok kedden e következő budapesti telegramot közölték:

„Slavici Joan, a Tribuna” szerkesztője, a magyarországi újságokban felhívja a románokat, hogy folytassák férfiasan a nemzeti küzdelmet a magyarizmus ellen és a Habsburgok trónjának biztosítására. Ez a pillanat döntő jelentőségű a magyarországi románok jövendőjére nézve s egyesült erővel és egyetértéssel kell küzdeniök a magyarok örökletes ambíciója ellen, amely veszedelembé dönti az országot.”

Ez volt a fönnb jelezett Mohács-Világos feliratu cikk. Harna napra, csütörtökön ismét a következő telegram jelent meg — Aradról keltezve, de Budapesten át — a bukaresti újságokban:

„A Tribuna Poporului” című román újság azt írja, hogy a román vezető férfiak titkos gyűlést tartottak, amelyben elhatározták, hogy manifesztumot bocsátanak ki, amelyben megállapítják a magyar krizissel szemben elfoglalandó álláspontjukat. Elhatározták még, hogy a képviselőház feloszlátása esetén megkezdik a választási igaztást és véget vetnek a passzivitásnak.”

Ezek a közlemények, amelyeket kétségtelenül Bukarestben gyártottak, azt jelentik, hogy a magyarországi románok mozgalmát Slavici János vezeti, aki bizalmasa Sturdza román miniszterelnöknek.

Egy bukaresti levél szerint tulajdonképp Slavici az aradi Tribuna Poporului” című lap be nem vallott szerkesztője, a ki Bukarestből látja el a lapot cikkeikkel és tanácsokkal, a lapot pénzzel támogató Sturdza miniszterelnök utasításai szerint.

Slavici, mint történetíró, a magyarokról szóló tanulmányában, a melyet már Bukarestben irt és adott ki, ezeket irta többek között:

— A románok ideálja a nemzeti egyesülés, rom nok csak egyet kérnek, hogy Magyarország szétbomoljék, belőle ők is kivessék részüket. Ha a magyarok bukásáig a románok nem fognak annyira megerősüdni, hogy a germanizmus ellen fölvehessék a harcot, akkor a magyarok bukása magával fogja hozni a románokét is. — De ha a románok a magyarok e feltehető bukásáig lélekben egyesülnek, kulturában megerősödnék s vagyonilag hatalmasok lesznek, akkor a magyarok bukásáig egy új, bűszke élet korszaka kezdődik, mely a keleten a magyarokon kívül nincs más nép, mely megoszthatná a románokkal a szerepet.

Ilyen Slavici, a történetíró. Ezenkívül ő szerkesztő és publicista, igazgatója is egy lány-árvaház iskolájának.

Az itt elmondottakból kitetszik, hogy az aradi román újság útján Sturdza miniszterelnök szervezi és vezeti Magyarországgal ellen a magyarországi románságot.

UJDONSÁGOK.

Politikai pletykák.

Kolozsvár, okt. 14.

Szék Kálmán most, hogy utólagja fogadta a király, barátai körben megemlékezett az ő első fogadtatásáról, miniszterelnöksége első esztendőjében. Akkor ezt mondta neki a király:

Öreg vagyok. Öreg napjaimat elkese-ritik a dulakodások Ausztriában. Kérje meg a magyarokat az én nevemben: ne zavarják őt is nyugtalankodással öreg napjaimat. A magyarok nyugtalankodása engem jobban bánt, mint az osztrák obstrukció. Mert ha itt baj van, végső esetben beültetek nyolc öreg generálissal a miniszteri székekbe és azok aztán úgy kormányoznak, ahogy én parancsolom.

Szék Kálmán után Fejérváry Géza bárót fogadta a király. Azután a Szék Kálmán után, akinek mindig azurkék volt az ég és lágyan zengő zefír a politika. Fejérváry, aki nem látott soha maga körül szerelmes ellenzéket, természetes, komorabban látta a politikai helyzetet, mint aki előtte járt: Szék Kálmán.

A király, hallván Fejérváry báró aggodalmas előterjesztését, így szólt:

— Ön mindent fekete szemüvegen néz.

Fejérváry „haptákba” egyenesedett és szellemesen ezt a választ rögtönözte:

— Az ellenzék pedig azzal vádol, hogy fekete-sárgán, félség.

Apponyi Albert grófról mondják, hogy nemcsak az elnökségtől válik meg, hanem a belső titkos tanácsosságtól is. Mondják, hogy Apponyi Albert gróf azért törekedett a titkos tanácsosságra, hogy a tanácsadás jogával élhessen is. Üres címei, úgy monadják, Apponyi soha nem hajhászott.

Az oláhok osztozkodnak.

Kolozsvár, okt. 13.

Egy Kolozsvárhoz közeli községben történt az alábbi eset:

Összebujtak a románok és nagyban megtanácskoztak a politikai helyzetet.

— A császár velünk van! — mondja az egyik a gyülekezetben.

— A magyarok földjét mi kapjuk meg! — mondja a másik.

— Akkor én az uraság földjét a magaméhoz veszem! — szólalt meg öntetlentül az egyik oláh atyafi, ki talán a legzadagabb volt valamennyi között.

De már erre dőbhe jöttek a többiek:

— Micsoda te akard, az uraságit! Hát nincs még neked elég? Hát azután mi mit kapunk, ha a legnagyobbat magunk kapjuk?

— Nekünk nincs semmink és mégis te akarsz még kapni valamit?

— Hát nincs neked elég?

Ilyen és ehhez hasonló, dühösen elmondott kiáltások hallatszottak. Szó szót követett és néhány pillanat múlva, egy minden tekintetben fényesen sikerült verekedést rögtönöztek a földosztogatók.

A verekedésnek egy sebesültje maradt: az, a ki az uraság földjét akarta magának venni. Társai csúnyán elverték a kapzsi embert, kit súlyos sérüléseivel beszállítottak a kórházba.

Az oláhok azonban már osztogatják egymás között a magyarok földjét, mert azt tartják, hogy a császár melléjük állott.

A Pál gróf francia szakácsa.

Új rend a Szápáry-uradal-makban.

Kolozsvár, okt. 13.

A fiatal Szápáry Pál gróf bőkezűségéről és mesés mecenáziájáról egész legendák járnak már a közhírtben. A fiatal gróf szeret szerepelni, költséges ünnepeket lenni, amelyek rendszeresen több kerülnek, mint amennyit jövedelmeznek. De hát a gróf ur bőkezűsége mire való ilyenkor? Így ment ez sokáig. A parkklubbi Szápáry-estélyek és a híres Szápáry Pál-féle vadászatok elszórt kincseiről a budapesti társaséletben állandóan beszéltek évekig...

Arról értesülünk most megbízható helyről, hogy a fiatal gróf kincsszóró forrásait most jódarab időre a család egyetértéssel — bedugatták.

Minden vonalon visszavonták a kincses költséggel járó dáriusi életmód és szereplés selyemvitorláját. Evégből — szól az értesülésünk — a fiatal gróf jogügyi tanácsadót cserélt. Erélyesen, erős kezűt, gondos, szervező-képes férfút vett maga mellé. Az új grófi jogtanácsos dr. Hets Ödön, budapesti ügyvéd, a ki teljhatalmat nyert a — takarékosági purifikálásra.

Ennek az érdekes munkának a vidám epizódját mondják el nekünk. Hets Ödön jogtanácsos első útja az volt, hogy leutazott a Szápáry Pál gróf vas megyei sorokujfalui uradalmába szétneézni. — Itt szoktak lefolyni a legfőbb vadász-évadban a fedelmi vadászatok, amelyben egy nagy csapat four vesz részt. Mondják, hogy külön vagonokban szállítják a nemes vadászkompanya részére a finom falatokat és finom italokat, annyit, hogy az uradalmi kisbérlet is pesztigélt rug be néhány napig.

Na, de ezt éppen nem muszáj így elhinni, hanem az már bizonyos, hogy az új jogtanácsos annyira grófi szolgát, cselédet, komornyikot, gazdasszonyt, kulcsárnőt, komorát és egyéb cselédnépet talált itt első látogatása alkalmával, hogy

egy kis köztársaság kitelnek a számukból.

És ezen diszes, nagy társaságban ki emelkedett egy nagyon finom idegen ur, gyönyörűen vasalt nadrágban, angol ci linderben, lakk topánban, merthát ünnepelesen illő fogadni a vendéget.

Ki ez a pusztasági kastélyban élő, csodálatosan finom ur, vajjon?

Még hozzá, franciául üdvözlö a megérkezett jogtanácsost. Mondott valami pompás nevet, de a jogtanácsos sem érte meg, csak annyit értett a francia beszédből, hogy a finom ur nagyon örül. Odafordult a kasznár urhoz a jogtanácsos:

— Hát ez kicsoda?

— Az kérem a gróf ur francia szakácsa.

Itt lakik?

— Állandóan.

Az új jogtanácsos rögtön nekiült az uradalmi inas és cseléd köztársaság felvilágosításának s e munka közben rákerült a sor az elegáns francia urra, aki oly szerencsés szokott lenni: egy-kétszer esztendőn át süt-főz a fiatal gróf urnak és vendégeinek. És ezért a megfizethetetlen szolgálatért régtől fogva havi 1000 frank fizetést huzott a vas megyei sorokujfalui uradalmi gróf konyha szakácsa. Havi ezer frankot, ellátást és fényes lakást.

Ez elegáns francia ur volt az első, a kit megfelelő végkélellyel és házajába viszatessékelte az új jogtanácsos és ezenfelül vagy 12—14 inast, komorát és egyéb kastélybeli cselédet bocsátott el. És e rendcsinálás más ténen és vonalon folytatódik...

— (Az elítelt bosszúja.) Lapunk olvasóközönsége előtt bizonyára ismeretes, már a Magyar Szó vasárnapi számában **Hanasievich** Ignátz, helyi m. ellenőr országos feltűnést keltő nyilttéri közleménye, melyben a kolozsvári kir. törvényszék elnökét és két bíróját megrágalmazta. Alkalmunk volt a kir. törvényszék egyik magas állású tisztviselőjének véleményét erről az ügyről meghallgatni, ki a következőké mondotta el:

Ez év február 5-én **Hanasievich** Ignátz rágalmozás és becsületsértés vétsége miatt a törvényszék előtt állott. Dr. id. Siposs Gábor ügyvédet rágalmozta meg egy helyi lapban. Ez alkalommal 14 napi fogházbüntetésre és 20 korona mellék-büntetésre lett ítélve. Folyó évi március 12-én ugyancsak a dr. Siposs Gábor sérelmére elkövetett rágalmozás és becsületsértés vétsége miatt 100 korona fő- és 20 korona mellék-büntetésre lett elítélve. Mindkét ítélet ellen egy a vádlott, mint védője felebbezést jelentettek be s egyúttal a védő kérte, hogy a Btk. 388. §-a alapján engedjék meg, hogy az ítélet kézbesítésétől számított 8 nap alatt a felebbezés indokait írásban adhassa be.

Ezt a törvényszék meg is engedte, azonban az írásbeli indokolat a védő helyett **Hanasievich** adta be. Tekintettel arra, hogy a jelzett §. határozottan kimondja, miszerint az írásbeli indokolat vagy a vádlott, vagy a védője adhatja be, de mindenesetre csak az, aki a bíróság előtt kérte, ezért a **Hanasievich** írásbeli indokolása visszautasított. A törvényszék ezen törvényes eljárását a kir. ítélő tábla is helybenhagyta. **Hanasievich** ezt a miniszternek is bejelentette, aki a törvényszék elnökétől beszerezett információit és jelentést tudomásul véve, helyeselte a törvényszék eljárását. Eddig van a **Hanasievich** ügye s ehhez még meglehet jegyezni, hogy a vizsgálat során elmebeli állapot a meg lett vizsgálva és a törvényszéki orvosok „öröklött ideggyengeséget” konstataáltak rajta”. Így megvilágítva érthető lesz **Hanasievich** Ignác nyilttéri közleménye, a melyért a budapesti kir. törvényszék, mint esküdtbírósg fogja számadásra vonni.

— (A városi közigazgatási bizottság ülése.) Kolozsvár sz. kir. város közigazgatási bizottsága október havi rendes ülését kedden délután tartotta meg gróf Béli Ákos főispán elnöke alatt. — Jelen voltak Szvacsina Géza polgármester, dr. Esterházy László főjegyző, Gajgázó M. tiszti főjegyző, Kozma Ferenc kir. tanfelügyelő, Vikol Kálmán árvaszéki elnök, dr. Bartha János főorvos, Simák Lajos kir. mérnök, Polcz Rezső tiszti aljegyző, dr. Szentkirályi Ákos gazdasági előadó, Dobál Antal, dr. Gidófalvi István, Gámán Zsigmond, Koleszár Sándor, Merza Lajos, Somodi István, dr. Tusek Sándor b. tagok. Legelőször a polgármester terjesztette elő szokásos jelentését. A jelentés szerint a közigazgatás mult havi ügyforgalma megfelelő elintéztést nyert.

A pénzügyigazgató jelentése szerint a mult hóban egyenes állami adókból 32051 korona folyt be, hadmentességi díjban pedig csak 8 korona. Egyenes adókból 6698 koronával folyt be kevesebb, mint a mult év ugyanezen hónapjában. Hátralevő egyenes adóiban 779.122 kor., hadmentességi díjban pedig 17627 korona.

A főorvos jelentése szerint a város közegészségügyi állapota általában jónak mondható. Az egész hónapban született 148, meghalt 111 egyén, a lélekszám gyarapodás tehát 37. A halálozások okai: tüdőgyümölcsök 13, bélhurut 21, tüdőgyulladás 4, gőrcsök 13, agdkör 5, hasi hagymáz 2, roncsoló toroklók, számarhurut, vörheny, gutaütés, vízi betegség 1—1 esetben.

Az állatorvos jelentése szerint az állat-

egészségügyi állapot a mult hóban kielégítő volt. A sertésveszén kívül más ragadós jellegű megbetegedés nem fordult elő.

A jelentések meghallgatása és tudomásul vétele után, meg egy pár építési és mezőrendőri ügyet intéztek el s ezzel az ülés véget ért.

— (Kolozsvármegye Deák-ünnepe.) Kolozsvármegye köztörvényhatósági bizottsága folyó évi június hó 18-án tartott tavaszi rendes közgyűlésében, mint annak idején jelentették, elhatározta, hogy Deák Ferenc születés napja 100 ik évfordulóját díszközgyűléssel ünnepli meg és ezen ünnepélyes közgyűlésre az erdélyi összes törvényhatóságokat, valamint a Kolozsvárt székelő összes hivatalok, egyesületek, a hadsereg és honvédség képviselőit meghívja.

A vármegye a díszközgyűlésre szóló meghívót teljes szövegében itt adjuk: Vármegyei köztörvényhatósági bizottságának f. évi június hó 18-án tartott közgyűlésében 109. jkvi sz. a. hozott határozata és a gróf főispán urnak idei 857. számú felhívása következtében van szerencsém Kolozsvármegye köztörvényhatósági bizottságát a folyó év és hó 17-én (szombaton) délelőtti tizenegy órakor a vármegye székházának dísztermében megnyitandó ünnepélyes rendkívüli közgyűlésre teljes tisztelettel egybehívni. — Fzen ünnepélyes rendkívüli közgyűlés tárgya a haza bölcsé, Deák Ferenc születés-napja száz éves évfordulójának megünneplése. — Az emlékbeszédet gróf Esterházy Kálmán orsz. képviselő, bizottsági tag tartja. Kolozsvármegye alispánjától. Kolozsvárt, 1903. évi október 8-án. Hivatalos tisztelettel Dózsa Endre alispán.

— (Szakbizottságok ülése.)

Kolozsvár szab. királyi város törvényhatósági bizottságai I. (jogügyi), II. (pénzügyi), III. (tanügyi) és VI. (rendészeti) szakbizottságai e hó 15-én (csütörtökön) s esetleg a reá következő köznapokon, mindenkor délután 3 órakor a városház na. termében együttes ülést tartanak a következő tárgysorozattal: 1. Kereskedelemügyi m. kir. miniszteri leirat a módosított zsbabus ipari szabályrendelet tárgyában. 2. A városi házi és kapcsolatos pénztárának 1903. évi zárszámadása. 3. Tanácsai előterjesztés a Lambiatori legelő értékesítésére tárgyában. 4. Tanácsai előterjesztés a Gágyánsor-utcanak megnyitására tárgyában. 5. Tanácsai előterjesztés a kolozsvári elsőfoku kereskedelmi és ipariskola részére államsegély kieszakölése tárgyában. 6. Tanácsai előterjesztés a szópó borjúk levágatásának szabályozása tárgyában. 7. Hontvármegye átirata a bábák ügyének rendezése tárgyában. 8. Tanácsai előterjesztés a Trefort-utcaban az elmeügyintézet előtti terület rendezése iránt. 9. Torontál vármegye alispánjának kérése a Kiss Ernő honvédtábornok emlékére felállítandó szoborköltségekhez leendő hozzájárulás iránt. 10. Beregvármegye alispánjának kérése Beregváralu község tűzkárosultjai részére segélyadományozása iránt. 11. A szerdahelyi rom. kath. hitközség kérése segélyadományozása iránt. 12. Az Esztérházy-utcai lakosok kérése az utca catornázása iránt. 13. Góza Ferenc kérése a Kajántó-ntea 26. sz. háza mellett levő városi közhely eladása iránt. 14. Baumzweig Emilnek, a v. sörház bérlelőjének kérése 1600 korona albeléti kárnak és 3240 korona építkezési költségnek hátralebaban levő bérösszegből leendő lerovása iránt. 15. Dr. Wosinski István kérése a tulajdonát képező nehézkárosok gyógyfürdőjének támogatása iránt. 16. Román Károly nyug. csendőrbiztos kérése kegydíj kiutalása iránt. 17. özv. Páncotky Lajosné kérése kegydíjának felemelése és lakbérpénz kiutalása iránt. 18. Ferencz György napidíjas kérése napidíjának felemelése iránt.

— (Ifjusági egyesületek gyűlései.) A Szt. Imre egyesület f. hó 17-én délután félhat órakor a rom. kath. főgimnázium dísztermében alakult közgyűlést tart, a melyen a tagok az új tisztikart választják meg. E célból az egyesület tagjai közbe beavatkoznak, vagy az egyesület felől tudakozódni lehet az egyet ideig. irodai helyiségeiben (Ujító-u. 23. szám 1. em.) Az egyet választmányja az egyesület helyiségeit nov. elején nyitja meg a tagok számára. — A „Bethlen Gábor kör” alakult közgyűlést ma délután 3 órakor tartja az ev. ref. teologia dísztermében. E gyűlésen fog a szűnidei választmány elnöke ifj. Bartók György beszámolót tartani, mely után megalakítás a tisztikart és a választmányt. A kör tagjai este 9 órakor ismerkedési estélyt tartanak Nagy Gábor vendéglőjének külső helyiségében. Az estélyre a választmány a körnek minden tagját ez uton is meghívja. — A **Dávid Ferenc** egyetl ifjusági kőre ma délután 5 órakor szintén gyűlést tart, az unitárius kollegium 16. sz. termében. A gyűlésre, melynek élvezetes programja van, az érdeklődő közönséget is szivesen látják.

— (Az Emke igazgató-választmányának ülése.) Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület igazgató-választmány-a hó 12-ikén tartotta meg rendes havi ülését, gróf Kornis Viktor alelnök elnökele alatt.

Jelen voltak: Sándor József t. alelnök-főtákar, Merza Lajos kir. tan. főpénztáros, Szekula Ákos ellenőr, dr. Csernátóni Gyula, Balogh Károly, dr. Kovács Dezső jegyzők, Fekete Gábor dir. tag, dr. Bartók György, D. Deák József, Dobál Antal, dr. Gidófalvi István, Hory Béla, Kozma Ferenc kir. tan., Polcz Rezső, Sipos Károly, dr. Török István, dr. Weisz József alapító és választott választmányi tagok. — Vendég: Vecsey Lipót Budapestről. Elnökölt: gróf Kornis Viktor. Előadott Sándor József t. alelnök-főtákar. Jegyzett: dr. Csernátóni Gyula. Kornis Viktor gróf alelnök az ülést megnyitván bejelent, hogy Béli Ákos gróf elnök hivatalos elfoglaltsága miatt van akadályozva az ülésen való megjelenésében. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után az alelnök-főtákar megteszi

havi jelentését. A főpénztáros jelentése szerint az egyesület mult havi forgalma 95696 kor. 23 fill., ebből készpénz bevétel 7864 kor. 16 fillér. Összesen vagyon szept. 30-án 2,889.568 kor. 38 fillér. Ezután köszönetet szavaztak az ellenőrző-bizottság tagjainak, ugymint Sándor József orsz. képviselő elnöknek, Kuun István gróf előadónak, Lész-palay Ferenc kir. tan., földbíróknak és Polcz Rezső ügyvéd, városi ügyésznek. Majd a brassói magyar tannyelvű kereskedő-tanone iskolának, zslatnai állami iparostanone iskolának és a brassói állami faipari szakiskolának az 1903—1904. tanévre 400+200+200 korona, összesen: 800 korona kivételesen szavazott meg. Szóba jött az ülésen egyik emke tag érte-ritése folytán, hogy Paul de Schrockenfuchs cég Emke címen kaszákat hozott forgalomba. Az Emke jogtanácsosa leépéseket tesz e visszaélések megtorlására. A Deák Ferenc születésének 100 éves fordulójá alkalmából a város által rendezendő díszünnepélyre az egyesület képviselőitében Béli Ákos gróf elnök és Török István r. küldettek ki. — Több kulturális kérdés tárgyalása után az ülés az elnök ételével véget ért.

— (Az „Egyetemi Kör”-ből.) Vasárnap számunkban közölt felhívás folytán a szegedi Kossuth-szoborra teendő koszoru költségei már összegyűltek. A napokban már utra is kel a küldöttség, hogy lerója a kolozsvári egyetemi ifjuság kegyeletének szent adóját Kossuth Lajos emléke előtt, kinek szobráról a katonai önkény oly durva kézzel tépte le a koszort. A küldöttség menéséről **Mokoldy Győző** köri elnök és **Csörbe** Rudolf főtitkár dr. **Apáthy** István rektort is értesítették, ki hazafias örömmel vette tudomásul az ifjuság mozgalmát. A koszoru szallagján ez van felírva:

„A kolozsvári egyetemi ifjuság — Kossuth Lajos megbánott szellemének”.

Deák Ferenc szavazás születése napját az „Egyetemi Kör” is nagy ünnepséggel üli meg. Az ünnepség az egyetem fényes dísztermében fog lefolyni, valószínűleg okt. 25-én. Megnyitó beszédet az egyetem rektor magnificusa, dr. **Apáthy** István tart, ki után **Mokoldy Győző** köri elnök beszél. Az ünnepi beszéd megtartására dr. **Nagy Ernő** n. r. egyetemi tanár kérték fel. Kivétel még ifj. **Bartók** György bölcseztankari hallgató és **Kun Béla** jogszigorló is hozzájárulnak a programhoz, az előbbi beszédrel, az utóbbi viszont saját alkalmi költemények szavalatával.

— (Uri tolvaj) Chirilla János ügyvédjelöltől ismeretlen tettes, 200 koronáról szóló takarékpénztári betétkönyvét ellopta. Chirilla ki a lopást mindjárt észrevette jelentést tett a rendőrségnek. A megindított nyomozás még csak azt tudja kideríteni, hogy urias külsejű, magas barna fiatal ember vette fel a 200 koronát egyik helybeli takarékpénztártól.

— (A tanítók háza Kolozsvárt.) A kolozsvári „Tanítók Háza”, melynek építését a mult év őszén kezdték volt el, már a teljes befejezés felé közeleg. Az új épület, mely egyike lesz városunk legszebb középületeinek, november elején veszi át a tanítók házában vezetésébe. Ezután megkezdik a berendezést is. Értesülésünk szerint az épületet, mely 120 főiskolai hallgató befogadására készült, a tavasszal fogják ünnepélyesen megnyitni.

— (A „Kolozsvári Egyetemi Athletikai Klub.”) folyó hó 18-án, vasárnap gyalogos kirándulást rendez Zukra. Felkérnek a klub t. tagjai, kik e kirándulásban részt venni óhajtanak, hogy ebbeli szándékukat, vagy Szondy Istvánnál a K. E. A. K. főtitkárnál, vagy az „Egyetemi Torna- és Vívó” teremben kitett íven bejelenteni sziveskedjenek. Gyülekezés reggel 7 órakor az „Egyetemi Kör” társalgójában s onnan indulás Zukra. A zuki löversenyek megtekintése után a hazajövetel vonattal történik. A kirándulásban csakis a K. E. A. K. tagjai vehetnek részt.

— (Magyar festő Párisban.) A Szamosújvárt megjelenő „Armenia” c. havi folyóirat legutóbbi száma egy örmény születűs honfitársunk arcképet hozza, ki Párisban a nagy művészi metropolisban dicsőséget szerzett művészetével nemzetének. S a hín Edgar a most feltűnt nagy tehetségű festő neve, kit, alig huszonkilenc esztendősen legény létére nagy biztatással és dicsérettel emlegetnek volt mesterei Jean Paul Laurens és Benjamin Constant, a mesterek. Dr. Gopcsa László többek között ezeket írja a jeles festőről az „Armenia”-ban: Sahin, habár a pályájának ugyszólván kezdetén áll, ma is, fiatal kora dacára a legtermékenyebb, legnőnlőbb és legizmosabb alakja a párisi ifjabb művésznemzedéknek. Megítélhetjük ezt abból is, hogy képeivel kitűntetéseket nyert, a legelőkelőbb francia és angol művészeti közlőnyök foglalkoznak állandóan műveivel s hogy Roger Marx és Leon Dávid érdemesnek tartották, hogy főbb műveinek ismeretése kapcsán eddigi munkásságának java természet a közönség előtt feltárják. Tavalyelőtt pedig az európai művészek nemzetközi közgyűlésében, a Studio-ban méltatta tehetségét Gabriel Mourey s így nem lehet csodálni, ha oly népszerűség jutott részéül, minő fiatal művész-embert csak legitímabb esetben szokott felkerekteni. Ámde ezt a népszerűséget korántsem lehet a szerencse művének tulajdonítani. Vasakarat, nagy munkaerő és kiváló tehetség kellett hozzá, hogy ismertté tegyen Párisban egy nevet, hol ezer és ezer embert kerget a vágy magasabb célok után és ezerek élnek abban a titkos reményben, hogy nevüket egykor a hírnév és siker varázsa fogja körülvenni. Mindenesetre az öntudatoságnak és a fegyelmzettétségnek nagy ösztönei élnek a művészen, aki oly korban, mikor mások még tapogatózva, önmauk iránt való bizonytalansággal próbálnak előre menni, — a mi művésznünk már a mesterek biztosságával s a kiforrott tehet-

ség nyugodtságával halad a maga reményteljes útján. Talán nincs is messze az idő, mikor nevének emlegetését azokkal egyetemben fogjuk hallani, kik nemrégiben meg, mint mesterei, tehetségének erejét és egyéniségének kiválóságát felismerték.

— (A meglóptott főherceg.) Fiuméből jelentik: Lajos Viktor főherceg ékszerutólvaját, Csosz Györgyöt, Voloszában ma kihallgatta a vizsgálóbíró. Csosz azt mondta, hogy Abbáziában álnév alatt tartózkodott, mert tudja, hogy a rendőrség már régebben körözö levelet bocsátott ki ellene. Beismerte, hogy nemcsak a főherceget, hanem Almásy grófnőt is 6 lópta meg, társa azonban egyik büntett elkövetésénél sem volt. Csoszt a kihallgatás után Triestbe szállították; büntetésének kitöltése után Csoszt kiadják a magyar hatóságnak, mert itt is több rendbeli lopás büntette miatt körözik.

— (Uri emberek — uszorások.) Hatalmas uszorapór tárgyalásába fogott bele tegnap a nagyváradi kir. törvényszék. Inteligens uri emberek ellen szól a vádirat, kik állítólag a tudatlan, babonás magyarorszei oláh népet szípolozták ki, hosszú időn át tartó uszorával. A vádlottak között ott szerepel egy földirtokos, egy járási orvos és egy uri hlgj neve is, kik ellen 117 vádpontból álló vádiratot készített az ügyész. Az uri vádlottak persze tagadnak. Persze, ők csak a törvényes százeleket szedték. A hihetőleg hetekig elhúzódó tárgyalás feladata lesz, világosságot vetni az ügyre, mely egyébiránt mély árnyékba vonja a vádlottak padjainak uri hőseit.

— (A belgrádi királygyilkosság.) Belgrádból jelentik, hogy a skupstina szerdán kezd meg a felirat tárgyalását s ebből az alkalomból több képviselő szava fogja tenni a június 11-iki királygyilkosságot és a nisi összeesküvést. Az ítélet eddig nem hirdették ki a nisi összeesküvésben részes tisztek előtt. A Narodni List írja, hogy az ítéletet nem egyhangulag hozták.

— (Az elhagyott menyasszony bűne.) Egy csinos szép fiatal leányt tartóztatott le — mint nekünk írják — e napokban a nyitramegyei csendőrbiztos Csifár községben. Biri Magdának hívják a letartóztatott leányt, akinek az a bűne, hogy agyonütötte a vetélytársát. Biri Magda már a tavasz óta menyasszonya volt Boeska Pál odaváló legénynek. Most a szüret után kellett volna az esküvőt megtartani, de a leány mintegy két hónappal ezelőtt ott hagyta a menyasszonyát, visszaküldte neki a jegykédőt anélkül, hogy okát adta volna eljáásának. Eközben szövődött a pletyka mindenféle alakban az elhagyott menyasszonyról. Ezelőtt három héttel kipattant a titok, hogy miért hagyta el Boeska a menyasszonyát. Boeska ugyanis három héttel ezelőtt váratlanul megjelent az anyakönyvvezető előtt, Melenác Kata nevű leánnyal és bejelentette, hogy házasságra akar lépni vele. A dolgonak híre futott s ekkor kiderült az is, hogy Melenác Kata volt az, aki legjobban terjesztette a pletykát Biri Magda ellen. A mult csütörtökön Melenác Kata ruhát mosott a patak partján. Meglátta ezt Biri Magda is és ő is egy csomó ruhát vett magához s azzal lement a patakhoz. Egy ideig együtt mosott a két leány s a mikor senki sem látta őket, Biri Magda hátulról hatalmas ütést mért a sulyokkal vetélytársa fejére. A megütött leány elsédült és belebukott a patakba, a hol megfulladt. Így adta elő az esetet a gyilkos leány, a ki, mint maga bevallotta, a gyilkosság után hazafutott, de az esetről senkinek sem szólt. Később, a mikor Melenác Katit az anyja kereste, csak a kimosott ruháit találta meg a patak partján. Kutatták a patakban, ahol a leány holttestét megtalálták. Kezdetben azt hitték, hogy a leány véletlenül bukkhatott a patakba, de mikor a hullaszereszt meggyújták, megtalálták a fején a tátong sebet, amiből megállapították, hogy gyilkosságnak esett áldozatul. A gyilkos leányt bekisérték a törvényszékhez.

— (Gorkij Maxim önéletrajza.) Az „Ejeli menedékely” világhírű szerzőjét, Gorkij Maximot a kiadója megkérte, hogy írja meg az önéletrajzát, Gorkij a következőket írta: 1878-ban inasnak állottam be egy vargához; 1879-ben egy rajzolónl inaskodtam; 1880-ban hajónas lettem egy teherhordó hajón; 1883-ban egy péknél dolgoztam; 1884-ben podgyaszt hordoztam; 1885-ben pék voltam; 1886-ban kórista egy vándor operett-társulatnál; 1887-ben krumplit árultam az utcán; 1888-ban öngyilkossági kísérletet követtem el; 1889-ben szabó voltam, 1890-ben egy ügyvéd napidíjas; 1891-ben gyalog bejártam Oroszországot; 1892-ben vasuti műhelyekben dolgoztam, mint munkás. Ugyanabban az esztendőben kiadtam első elbeszélésemet. Ebből a kis önéletrajzból élénken kitűnik, hogy Gorkij Maximnak meglehetősen mozgalmas élete volt, sok földet bejárt, sok mindent tapasztalt, nemcsoda hát, hogy irái talentumának olyan hálás anyaga került.

— (Gorkij Maxim önéletrajza.) Az „Ejeli menedékely” világhírű szerzőjét, Gorkij Maximot a kiadója megkérte, hogy írja meg az önéletrajzát, Gorkij a következőket írta: 1878-ban inasnak állottam be egy vargához; 1879-ben egy rajzolónl inaskodtam; 1880-ban hajónas lettem egy teherhordó hajón; 1883-ban egy péknél dolgoztam; 1884-ben podgyaszt hordoztam; 1885-ben pék voltam; 1886-ban kórista egy vándor operett-társulatnál; 1887-ben krumplit árultam az utcán; 1888-ban öngyilkossági kísérletet követtem el; 1889-ben szabó voltam, 1890-ben egy ügyvéd napidíjas; 1891-ben gyalog bejártam Oroszországot; 1892-ben vasuti műhelyekben dolgoztam, mint munkás. Ugyanabban az esztendőben kiadtam első elbeszélésemet. Ebből a kis önéletrajzból élénken kitűnik, hogy Gorkij Maximnak meglehetősen mozgalmas élete volt, sok földet bejárt, sok mindent tapasztalt, nemcsoda hát, hogy irái talentumának olyan hálás anyaga került.

— (Gorkij Maxim önéletrajza.) Az „Ejeli menedékely” világhírű szerzőjét, Gorkij Maximot a kiadója megkérte, hogy írja meg az önéletrajzát, Gorkij a következőket írta: 1878-ban inasnak állottam be egy vargához; 1879-ben egy rajzolónl inaskodtam; 1880-ban hajónas lettem egy teherhordó hajón; 1883-ban egy péknél dolgoztam; 1884-ben podgyaszt hordoztam; 1885-ben pék voltam; 1886-ban kórista egy vándor operett-társulatnál; 1887-ben krumplit árultam az utcán; 1888-ban öngyilkossági kísérletet követtem el; 1889-ben szabó voltam, 1890-ben egy ügyvéd napidíjas; 1891-ben gyalog bejártam Oroszországot; 1892-ben vasuti műhely

Táviratok

Lukács László Bécsben.

Budapest, okt. 13. é. 12. ó.

Lukács László ma délután Bécsbe utazott. Hosszas kapacitálás után sikerült rávenni őt barátainak, hogy vállalkozzék a nagy feladatra. Szabadelvűpárton kedvezően fogadják jövőjét. Ugy vélekednek, hogy sikerülni fog neki a békét megteremtteni. Gróf Tisza István tanácsa a legmelegebben ajánlotta Lukácsot a Felsőháznak, kérve, hogy küldje fel őt a Felsőházba a lehető legnagyobb engedményekkel.

Mit hoz Lukács?

Budapest, okt. 13. é. 12. ó.

Lukács katonai reformot remélnek egyes politikai körök. Úgy mondják, hogy Lukács László a társaságát is ajánlott Apponyinak. A király azt akarja, hogy katonára, a mikorra Lipót Bécsbe megy, a kabinet már legyen megalkulva. Ha Lukács elvállalja a miniszterelnökséget, úgy Héderváry bejut a kabinetbe, mint ő Felsőházi miniszter.

Gróf Khuen-Héderváry előtt.

Bécs, okt. 13. é. 12. ó.

Gróf Khuen-Héderváry Károly előtt tíz órától fogva egy óra szünet időzött a királynál. Visszatérve a magyar palotába, ugyanakkor érkezett oda, a mikor a főpártya, egy másik fogat, melyből Lukács szöke fiatalember ugrott ki. A miniszterelnök megpillantva Lukácsot a nyakába borult s percekig ölelték és csókolgatták egymást. A gróf Khuen-Héderváry az újságíróknak a következőket mondotta:

Holnap Lukács Lászlót találja ő Felsőházi. Elfogadja-e ő a miniszterelnökséget, ez nem függ személyes érzelmeitől. Kérdés, lesz-e vállalkozásának alapja, mert különben véget ér az egész dolog. Lehetne igen sötét felhők fölött, de soha oly sötét, hogy egy s nap sugar ne legyen mögöttük. Különben ma szabad vagyok egész napon át és egész napomat öcsémnek, Belasival akarom mulatoztatni.

Kigondoló bizottság titkai.

Budapest, okt. 13. é. 12. ó.

A kigondoló — kilencen bízott — legutóbbi üléséről kiszivárgott a hír, hogy gróf Apponyi Albert sürgette a megállapodást. Hangoztatta, hogy határozzanak végre, mert csakis nyílt állásfoglalással nyeri vissza az ország bizalmát. A bizottság holnap ülészik és mindenképpen úgy egyeznek, hogy állásfoglalását, a nemzet kívánalmait s a királyi felfo-
lását szép harmónikus összege-
zesse. A nagy kigondolóknak, — ki tudja! — talán ez is sikerül.

A meghamisított szavazás.

Budapest, okt. 13. é. 12. ó.

Pestvármegye mai folytatódó közgyűlésén Benitzky főispán kijelentette, hogy a szavazás eredménye egnap nem volt meghamisítva. Kossuth Ferenc indítványát nem három, hanem hat szótöbbséggel vetették el. Az ellenzék nem nyugodott meg a főispán kijelentésében, mert meg van győződve róla, hogy a szavazás eredménye tényleg meghamisított.

A király és a válság.

Budapest, okt. 13. é. 12. ó.

A „Magyarország” írja: A király a szombati udvari ebéden supa öreg urak társaságában, keserű zavakkal adott kifejezést a magyar válság megoldhatatlansága miatt érzett fájdalomnak. A társalgásnál az nézet domborodott ki, hogy min-
lenképpen Apponyi Albertet kell negyvenről a válság megoldására, mert nála nélkül a helyzetet nem lehet tisztázni. A király abbéli re-

ményének adott kifejezést, hogy Apponyi, tekintettel az ország helyzetére, hozzájárul a béke megkötéséhez. Egy előkelő udvari méltóság vállalkozott is arra, hogy leutazik Budapestre és ott beszél Apponyival s megismeri nézeteit. Az illető udvari méltóság különben magyar ember, de nem visel hivatalos állást. Budapestben azonban mint tényleges megbízott fogja tudatni Apponyival, hogy a felség a kibontakozásnál feltétlenül számít rá.

Az új kormány.

— Telefonszótárak éjjel 2 órakor. —

A szabadelvűpárt.

A szabadelvű pártban nagyon optimikus a hangulat. A kilencen bízottság ma végre legalább megállapította elvben a szabadelvű párt katonai programját. Így tehát sikerült e kényes ponton is tulesni.

Az új miniszterelnök.

A jövő miniszterelnökének Lukács Lászlót tekintik. A tegnapi eseményekből most már bizonyos, hogy Lukácsot Tisza István ajánlotta a Felsőháznak, mint olyan férfit, kivel még egyszer meg lehet kísérteni a békés kibontakozást. Ha azonban az Lukácsnak nem sikerül, akkor Tisza Istvánt bízzák meg.

A gróf ma azt hirdette a pártban, hogy a királynak joga van az ex-lexben is feloszlatni a képviselőházat.

Lukács kijelentései.

Lukács oly értelmű nyilatkozatot tett, mely szerint ő maga sem fűz nagy reményeket vállalkozásához. Ném is tekinti magát — mint kijelentette — dezinálnak, hanem csupán az ellentétek kiegyenlítésén fáradozik. De a sikerben nem bízik és úgy látja a hangulatot, hogy utána ismét csak Tisza Istvánt fogják megbízni.

Percel nyilatkozata.

Percel Dezső elmondotta, hogy a király — állítólag nagyon el van keseredve a magyar állapotokért és csak nagy nehezen sikerült rávenni arra, hogy Lukácsot még egy utolsó békés kísérletet tegyen. Lukács különben az utolsó békülékeny miniszterelnök-jelölt.

Kijelentette még Perczel, hogy kihallgatásánál a házelnökség kérdése szóba sem jött. Őt csak mint régi politikust hallgatták meg.

A szabadelvűpárt reménye.

Lukács huzódásai dacára a pártban remélik, hogy Lukács a miniszterelnökséget, ha csak átmenetileg is elvállalja.

Tisza István azzal a csekede-le tével, hogy a koronának Lácsotuk ajánlotta, a szabadelvűpártbanag rokonszevet keltett, sőt nagy sokon ellenfelét lefegyverezte.

A függetlenségi párt.

A függetlenségi pártban Lukács kombinációját, ha megfelelő engedményekkel jön, nem tartják antipatiussnak. De a legkevesebb, amit várnak az Apponyi-féle fenntartó határozat; a magyarság erőteljes ki-
domborítása, melynek garanciáit egy törvényben biztosítanak.

Az új kabinet.

Az elterjedt hírek szerint gróf Tisza István nem vesz részt a kabinetben. Az új kabinet a következőképpen alakul meg, az eddigiek szerint: Belügyminiszter: Perczel Dezső. Földmívelésügyi: Széchenyi Imre. Ő Felsőházi személye körüli: Khuen-Héderváry. Igazságügyi: Hódossy Imre.

Khuen különben talán nem is vállal tárcát, hanem elmegy Burrián utódjául nagykövetnek.

A honvédelmi államtitkárságra Bolgár Ferencet emlegetik.

Budapesti gabona-tőzsde.

J-gyűjtetett:	
Buza okt.	747—48
Buza 1904. ápr.	764—65
Rozs okt.	613—14
Zab okt.	524—26

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, szerdán 1903. okt. 14-én:

A TITOK.

Vígjáték 3 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, csütörtökön, okt. 15-én:

A TITOK.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szerdán: A titok. 1-ór. (Bérlet 12 sz.)
Csütörtökön: A titok. (Bérlet 13 sz.)
Pénteken: A titok. (Bérlet 14 sz.)
Szombaton: San-Toy. (Bérlet 15 sz.)
Vasárnap délután: A sárga csikó.
Este: Bob herceg. (B. 16 sz.)

* A baba. Busan sőhajtozunk mi is, miként a kávézárók, kiknek örökre szebb a mult, mint a jelen, szebb vala a hold, a nap, a csillagok... És az operettek is. Igaz, a Baba még nem tartozik a régi, jó operettek közé. De már a legeslegfrissebbek között, hol találunk ilyenre, mely kedves, öleltes szövegével, finom behizelgő muzsikájával annyira lekötne a szeműket, a figyelmüket, sőt arra a harmad-félóra a szívünket is talán? — Mindenképen élvezetes estét ayujtott tehát a Baba tegnapi előadása. A főszereplők, Lónyai Piroksa, Szabó Mariska és Kassai tehetségek és jókedvük legjavát kínálták ide. Lónyai Alézia szerepében bájos, kedves jelenség volt, kinek vidám mosolya, csengő kacagása és diszkrét, ügyes játéka kedvéért készek voltunk elfeledni, hangbelli fogyatékoságát. Szabó Mariska Lancelot játszott, a szerelemre gyuladó, ájtatos kis papot, kinek mély ájtatosságán bízhatóan csillámlott át a színésznő üde, kellemes, behizelgő egyénisége. Kassai hamisítatlan humora újra kifogyhatatlan volt s ugy az ő Hiláriusán, mint Szakács Andorné Hilárius asz-szonyán jót mutatott a szép számú közönség. — Ladizslai Józsefnek néhány szép énekszámra szintén kiérdemelte az elismerő tapsokat. Nagy kár, hogy ez a mély, tömör basszus-bariton árva, a színész gyöngye játéka folytán. Dezséri és Mátrai pár szavass szereppel emelték a vidám hatást. Jól mozgott a színpadon a kis Fehérváry Etuska, — kis Josse szerepében, ahol ismét jelét adta színésznői cátermetségének. Ellenben furcsa, ha Gúdlóine, az első felvonás komoránája, a harmadik felvonásban násznép a báró udvarán. Ilyen zord lehetőségeket nem nehéz elkerülni, hogyha pedig el nem kerülik, mesésen romlik az illúzió.

(b)

* Patyolat kisasszony. Brieux legjobb drámája lesz a színház legközelebbi újdonsága, melyből már megkezdtek a próbákat. A „Patyolat kisasszony”-t Tóvölgyi Margit fogja játszani.

* A titok. Tegnapi délelőtti tartották meg „A titok” főpróbáját. Pierre Wolff, a párisiak kedvelt írója, ismeretlen a mi közönségünk előtt; „A titok” az első darabja, melyet közönségünk ma megismer és a mely-lyel hihetőleg nálunk is meghódítja hallgatóit. Az igazság az az őszinte, közvetlen, poétikus meleg hangja, melylyel „A titok” szerzője alakjait beszéli, egészen új a maga nemében.

* A titok. Pierre Wolff kitűnő vígjátéka ma a következő szereposztással kerül bemutatásra: Jouvenel — Megyeri, Jouvenel — Maczkó A., Henri, fők — Meszáros, Santenayné — Th. Csige B., Langeanó — Palotai P., Genewéve, leánya — Hegedűs Sz., Trévoux — Szakács, Marie — Étsy Emilia, a kis Róbert — Miklósi Juliska, Jean — Bérczi E., Anna — Cserényi Adél.

IRODALOM.

Uj-Idők. Herczeg Ferenc kiválóan szerkesztett heti lapjának, az „Uj Idők”-nek legutóbbi száma a következő gazdag tartalommal jelent meg: Szöveg: Egyenes úton — egyedül, írta Ritók Emma. Volt egyszer egy leány, írta Farkas Imre. A vég folytatása, írta Herczeg Ferenc. Kuruc Lapok, írta K. A bölcső, írta Erdélyi Zoltán. Teréz, írta Lánai Félix. Az utolsó lakoma, írta Karazin Nikolajevits Nikolaj. Rovatok: Mindenféle. Szerkesztő üzenetei. Képek: Közelgő vihar. Kihűnt festménye. Hogyan készül a szivar (6 kép). Eisenhut Ferenc: Tanulmányfeje. A szemere lövő verseny. A kocsisok strájkja Budapestben (3 kép). Maczkó ur karcsonya. Friesse festménye. Farkas Imre. A cigány-verseny győztesei (3 kép). Falb Rudolf. Krisztics Milán. Dr. Bathány László gróf.

350 szám. A „Magyar Könyvtár” ez évi októberéig megjelent 350 számának teljes jegyzékét adta ki a kiadó cég, a Lampel R. (Wodianer F. és Fia) udvari könyvkereskedés. A népszerű vállalat jegyzéke, amelyet a cég kiadatra készíttel ingyen megküld bárkinek, több részből áll. A számok szerinti jegyzékben minden fűzet rövid jellemzését tartalmazza tájékoztatóul. A szakok szerinti jegyzék a verses műveket, az elbeszélő műveket, a színműveket és az ismeretterjesztő műveket közli csoportosítva a szerzők ábcés rendjében. Végül felsorolja a

Magyar Könyvtár kötet kiadásait is. Csak ebből a teljes jegyzékéből tűnik ki, mily tartalmas már is a Magyar Könyvtár, s hány becses, de eddig drága munkát tett olesó kiadásban népszerűvé. Arany János, Jókai, Mikszáth, Herczeg Ferenc, Bródy Sándor, Ambrus Zoltán nevét említjük csak a magyar irodalom kiválóságai közül, akik mind szerepelnek egy vagy több munkával a Magyar Könyvtár füzeteiben. A kiadó nagy írói közül egész sereget először mutatott be a Magyar Könyvtár a magyar közönságnak. Gorkij, H. G. Wels, Kipling nevét említjük csak, a névjegyzékben ki-ki megtalálja kedvenc íróját és olesón megszerezheti könyvtára számára. A jegyzék végén meg van a Fővárosi Színházak Műsora teljes jegyzéke is, s a cég kiadásában megjelent színművek, regények és elbeszélések, disz- és ajándék-művek, történelmi diszművek, utazási, föld- és néprajzi művek, nyelvkönyvek, általános érdeklő művek jegyzéke is. Továbbá a Remek-írók Képes Könyvtára és a Festőművészet Remek-írói prospektusa. A jegyzék utolsó oldalán részletek megrendelése is használható megrendelő jegy is van.

„Ujság”

ELŐFIZETESI ÁRAK!

Okt.-dec.-re 6 kor.

Egy hóra 2 kor.

Mutatvány-számokat kívánatra 4 napig szívesen küld a kiadóhivatal.

REGÉNY.

Az ellopott fehér elefánt.

(The Stolen White Elephant)

Írta: Twain Márk.

Fordította: M. A.

— Igenis, felügyelő ur!
— Küldjön erős őrséget oda, hol a lopás történt. Az őrség harminc emberből álljon s további harminc legyen tartalékban. Ezek éjjel-nappal vigyázzák, hogy repce-reket kivéve, senki se mehessen oda az én írásbeli engedélyem nélkül.

— Igenis, felügyelő ur!
— Küldjön teljes egyenruhában levő detektíveket minden vasúti és hajóállomásra, valamint minden utcába, a mely Jersey Cityből kivezet s utasítsa őket, hogy minden gyanus egyént motozzanak meg.

— Igenis, felügyelő ur!
— Lásza el őket az elefánt photographiájával és leírásával s utasítsa őket, hogy minden vasúti kocsi, gőzmozdony és egyéb hajót kutassanak át.

— Igenis, felügyelő ur!
— Ha az elefántot megtalálják valahol, rögtön tartóztassák le s kérjenek tőlem távirati értesítést.

— Igenis, felügyelő ur!
— Engem értesítsenek minden legkisebb eredményről — különösen akkor, ha látnyomot, vagy valami hasonló dolgot találnak.

— Igenis, felügyelő ur!
— Utasítsa a kikötőrendőrséget, hogy gyorsan tartassanak razziaikat.

— Igenis, felügyelő ur!
— Küldjön detektíveket teljes egyenruhában minden vasúti vonalra, északon Canadáig, nyugaton Ohioig, délen pedig Washingtonig.

— Igenis, felügyelő ur!
— Értesítse az összes sürgönyhivatalokat, hogy az érkező közleményeket ellenőrizze s különösen vigyázzanak a chiffrizott táviratokra!

— Igenis, felügyelő ur!
— S minden a legnagyobb titoktartás mellett történjék, — ezt jegyezze meg jól magának! A legszigorubb titoktartás mellett!

— Engem a szokott időben tudósítsanak mindenről!

— Igenis, felügyelő ur!
— Most elmehet!

— Igenis, felügyelő ur!
— Éz ezzel elment.

A felügyelő egy ideig szótlanul ült és gondolkodott, miközben lassanként kialudt a szemében ragyogó tűz. Azután hozzám fordult a legközelebbi hangján megszólalt: «Nem akarok dicselkedni, mert ez nem egyezik az elveimmel, hanem — meg fogjuk találni az elefántot.»

Megköszöntem a biztatást, halásan megszorítottam a kezét és tényleg örök hálára kötelezve éreztem magamat. Minél többet néztem, annál jobban tetszett nekem ez az ember s annál jobban esodáltam hivatásának magasatos és titokzatos voltát.

Már kezdett virradni, ő kijelentette, hogy egyelőre nincs reám szüksége, tehát elváltunk s én hazafelé indultam, sokkal könnyebb szívvel, mint a mikor jöttem.

A következő reggelen az összes lapok tele voltak a lopás hírével. Tudósítások a a legapróbb részleteket is felfelték. Az események leírásához hozzáfűzték azt is, hogy az X., Y., vagy Z. detektív „theóriája” szerint miként követeltetett el a lopás, kik a tettesek és hová rejtették el zsákmányukat. Nem kevesebb, mint tizenegy ilyen „theória” került forgalomba s ezek minden lehetőségre kiterjedtek. S valamennyi fényesen igazolta azt, hogy minden detektív gondolkodás módja mennyire önálló. Ezek a theóriák közt, nem volt keletű olyan, a mely megegyezett volna egymással, vagy csak hasonló is lett volna. De egy pontban mind a tizenegy találkozott s ez az volt, hogy: minthogy

a lopás megtörténte után az elefánt számára bérlet helyiség hátsó fala ki volt döntve, egyetlen ajtaja pedig be volt zárva, világos, hogy az állatot nem a támadt nyíláson keresztül távolították el, hanem valamely más, eddig még fel nem fedezett módon. Ebben mind megegyeztek, hogy a rablók a falat csak azért döntötték ki, hogy ezáltal a detektíveket tevutrá vessék. Lám erre azonban én, vagy egy más laikus sohasem jöttünk volna rá, a detektívek pedig rögtön tisztában voltak vele. S ez volt az egyetlen körülmény az ügyben, amelyet rám borított, tovább a titokzatosság fátyola.

(Folyt. köv.)

Felolvas szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Lapfőmunkás:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTER

Kristály

! gőzmosó-intézet!

Kolozsvárt,

szemben a vasúti indóházzal.

Telefon sz. 500.

női és férfi fehérneműek mosása és vasalása gyorsan, a legszebb kivitelben, mintha csak új volna. — Az intézet csak vizgöz és szappan által mos, tisztít és így a fehérnemű rongálása ki van zárva.

Csipekfűgöngyöl a legutányosabban tisztítottak.

Kelengyék mosása és vasalása a legszebb kivitelben eszközöztetnek.

Belvárosi felvételi hely:

LASKAI FERENCZ és FIA

ágyanemű üzletében

.... Kossuth Lajos-utca 7. szám.

Telefon sz. 405. Telefon sz. 405.

Vidéki gyűjtődék: Marosvásárhelyt Wolster Kálmán, Maros-Ludason Altmann Jakab, Beszterceen Tabovics Sámuel, Désen Schwarz Ignác, Sz.-Ujvárt Herschkovics Ignác, Déván Szócs József, Gyulafehérvárt Weisz D. és Társe, Balázsfalván Komáromy Albert, D.-Szt.-Mártonban Komáromy Sándor, Zilahon Gerő Antal, Radó Andor Nagybánya, Tordán Hartmann Ignác kereskedők. 33—502580.

Biázini-szálloda.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy éntermemben havi előfizetéseket úgy ebéd, mint ebéd- és vacsorára jutányos áron elfogadok,

Ebéd egy hóra étlap szerint 32 kor.
Ebéd és vacsora „ „ 44 kor.

Tisztán kezelt boraimat, valamint pontos és figyelmes kiszolgálásomat a t. közönség figyelmébe ajánlom.

Társas összejövetelekre, ismerkedési estélyek tartására külön teremmel szolgálok.

1—4 Özv. László Károlyné
a Biázini-szálloda bérloje.

Van szerencsém a n. é. holgyközönség b. tudomására hozni, hogy

bevásárlási utamból hazatérve

üzletemet dusan ellátam

legszebb és olesó női kalapok, blous-ok, jupon-ok, boak

és minden egyéb női toilette-hez tartozó legujobb divatcikkekkel.

A n. é. közönség szives látogatását kéri

1—3 Hirschfeld Györgyné.

Legolcsóbb

Pénzkölcsönt

amortizációs-törlesztéses pénzkölcsönöket földbirtokra, bérházakra a legolcsóbb kamat mellett szolid alapon gyorsan elintézek.

Kölcsönöket szerzek katonatiszteteknek, állami, megyei, városi és magántisztviselőknek, hivatalnokoknak 5—10 évi kis részletekben való visszafizetés mellett minden irányban a legnagyobb diszkréció biztosítatik. — Friedmann Sámuel (Belkirály-utca 16. sz.) Értekezni: d. u. 3—5 óráig. 2631 29-60

Réti Sándor

férfi ruhakereskedőnél

a tanácsháza alatt

1 férfi öltöny 4 firtól.
1 fiúöltöny 1 firt 50 krtól.
1 férfi nadrág 1 firtól kezdve kapható csakis a Tanácsháza alatt.

Tudomásul!

Van szerencsém a m. t. közönség nagybecsű tudomására hozni, hogy:

husz év óta fennálló

czipész-üzletemet

folyó évi június hó 1 seje óta

Wesselényi Miklós-u. 7. sz. alatt

személyes vezetésem alatt tovább folytatom.

A nagyérdemű közönség jóakaratu pártfogását továbbra is kérve

2777 6-5 mély tisztelettel:

Negedius Ferencz czipész

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utca 7.

Figyelem!

UJDONSÁGOK

Globelin,
Smyrna,
Éjszaki,

Keresztiszem,
Kosszútöltésű,
Fillet vagy Káló

kézimunkákból!

Valamint a fentiekhez Szövetek,
Fonalak, Bélés, Diszek és Szegők.

Előnyömda és ehez szükséges Shablonok (lyukasztott papír) gyártása. Smyrna hárász 1 kiló 9 kor. éjszaki hárász 1 mtrg 24 fill. Filofloss Selyem 1 mtrg 10 fill. Mosóselyem 1 mtrg 4 fill.

ÁKONTZ SÁNDOR

Brdélyrészt legregibb kézimunka, kötött- és rövidáru raktárában

Kolozsvárt, Mátyás király-tér (Városházor).

Alapított 1830.

Stein S. és Társa

Első erdélyi kizárólagosan

leány és fiu ruházati cikkekkal foglalkozó üzlete

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 2. szám.

megnyillik e hó folyamán.

Jutányos árak mellett szép

Leányka kabátok, gallérok.

Fiu kabátok. — Leányka ruhák.

Fiu ruhák. — Leányka kalapok.

Leányka sapkák. — Fiu kalapok, sapkák.

Csecsemő kelengye. — Karisnyák, kamásnik.

Keresztelő készletek. — Fiu fehérnemű.

Leány fehérnemű. — Leány kötények.

És még több fel nem sorolható cikkek, melyek szakmába tartoznak. — Kérem a n. é. közönséget ezen új és rég óhajtott vállalatomat becses pártfogásába venni.

Intézetű leány és fiu fehérnemű dús választékban!

2746 9-10

Minden nállam vásárolt, javított óráért 2 évi jótállás!

Olcsó órajavítási és aranyműves műhely!

Őszi J. Kolozsvár

Unió-utca 7. sz.

Zsebóra tisztítás . K. 1.20-tól feljebb
" rugó . K. 1.20-tól "
" üveg 40-tól "
" mutató 30-tól "
Gyűrű forrasztás 80-tól "
Gyűrűk 60-tól "

Aranyjavítások — legolcsóbban!

KREMEL MIKSA

vízvezeték-, csatornázási- és szivattyu mester Kolozsvárt.

Iroda és mintatelep: Monostori-út 95. szám.

Telefon: 454. (SAJÁT HÁZ.) Telefon: 454.

Elvállal vízvezeték, csatornázást havi részletre, fürdők és cselelték berendezését, vizállomások, szivattyu művek, kútak kézi és erőművi hajtásra, vízvezeték, kastélyok és közösek részére, fűtési berendezések gyáraknak, melegvíz telepek, technikai berendezések, fürdők, kórházak, sanatoriumok, iskolák és gyógyfürdők részére.

Javításokat olcsón készítek. Házi vezetékek évi jókarban tartását elvállalom.

2743 10-12 Tisztelettel Kremel Miksa.

Braun Mihály
hangszerkészítő
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi M.-u. 18.

Nagy raktár az összes hangszerben.
Nagy javítóműhely.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Eladó ingóságok

a téglagyárban!

Kolozsvárt, a Rákóczi-úton fekvő téglagyári telepen

egy fekvő gőzgép, két gőzkazán

— keskeny vágányu vasuti sinek —

és hozzávaló tolókocsik, jó karban lévő téglaprés, többrendbeli sinek faanyagjai és a téglagyártáshoz tartozó egyéb eszközök stb.

szabad kézből eladók!

Ugyanezen telepen nagyobb mennyiségű épület-tégla áll még a vevőközönség rendelkezésére. o o o o

2606 77-*

Értekezhetni:

a Kolozsvári Zakarékpénztár és Hitelbank Részvény-társaságnál a hivatalos órák alatt.

Kovács Mátyás

uri-, női- és gyermeklábbeli üzlete

KOLOZSVÁRT, EGYETEM-UTCZA I. SZ.

Van szerencsém ez uton is a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy:

Egyetem-utca 1-ső szám alatt

folyó évi április hó 1-én, a mai kor igényeinek megfelelő, szakszerűen berendezett:

czipész üzletet

nyitottam, melyben a nagyobb üzletekben elcsajátított szakismereteimnél fogva a legkényesebb izléseknek is megfelelő uri-, női- és gyermekcipőket, valamint beteg és hibás lábakra a legkényelmesebb és legmegfelelőbb cipőket készítek.

Üzleti elveimet a szakszerű, izléses, pontos és emellett jutányos áru munkára fektetem, és minden igyekezetem oda irányul, hogy nagyrabecsült megrendelőmet a legnagyobb mérvben kielégítem és üzletemben állandó vevőként tisztelhessem, miért is a nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérem

2762 8-10

teljes tisztelettel

Kovács Mátyás,
czipész mester.

Ujság

Kiadóvállalat

GOMBOS FERENCZ

Kolozsvár, Egyetem-utca 7.

ELSŐRANGU

„Lyceum“

Könyvnyomda

Az erdélyi részeken legjobb hírnévnek örvendő Lyceum-nyomdát négy gyorsajátóval és a legmodernebb igényeknek megfelelő betűanyaggal szereltem fel, úgy, hogy a könyvnyomdai munkák kiállítását tekintve nemcsak a helyi, hanem bármely távolra nyomdával szemben is kiállom a versenyt.

Videki megrendelések leggyorsabban eszközöltetnek.

Gyorsan, izlésesen és legjutányosabb árban készítek meghívókat, körleveleket, üzleti számlákat, heti és napilapokat, folyóiratokat, eljegyzési kártyákat stb.

Törs és Ormai

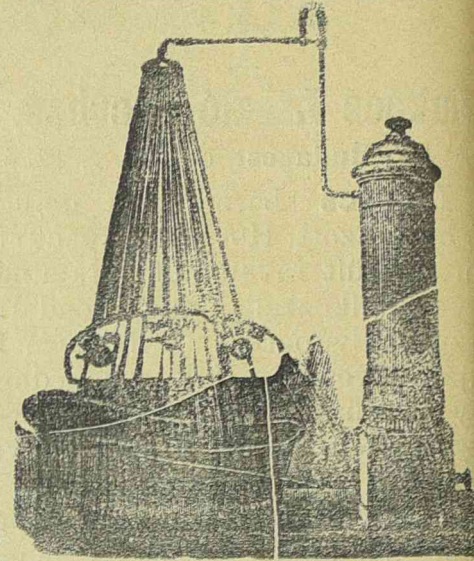
mérnök-vállalkozók 2627 78-100

műszaki irodája Kolozsvárt, Mátyás

Telefon 324. szám. király-tér 18. az első emeleten.

Elvállalja

vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések berendezését,

lakó-házak, kastélyok, gyárak, gazdasági épületek stb. számára.

fürdőszobák, gőzfürdők, gőzmosó-konyhák, szárító-kamrák, szagtalan klosetek, szivattyu-művek berendezését.

Készít mint különlegességet kutakból táplált házi vezetékeket.

Raktáron vannak:

vas-, agyag- és ólom-csővek, szivattyu-kutak

vízvezetési és csatornázási cikkek. Költségvetések ingyen és bérmentve.

Ajánlom a nagyérdemű közönség b. figyelmébe ujonnan berendezett

mechanikai kerékpár és varrógép

javító műhelyemet

Kolozsvárt, Egyetem-utca 6. sz. a.

Kerékpár 70 fttól 90 fttig. Hozzá tartozó felszerelések: köpeny 4-6 fttig.

Tömlő gumi 2-30-3-50-ig. Minden egyes bicikli alkatrész szintén kapható jutányos áron és kitűnő minőségben. 2594 88-*

HERMANN E.

Kalapujdonságok! — Fehérneműek!

Bittó Rezső • Kolozsvárt,

Mátyás király-tér 12.

Ajánlja az őszi évadra megérkezett

FÉRFIDIVAT

Ujdonságait!

2790 112-*

Nyakendő különlegességek!

Czipő- és sport-czikkek!

Legjobb kivitelben, legjutányosabb árakban!

Mátyás király

tér.

Gróf Rhédey

palota.

Schuster Emil

Norinbergi, diszmű, játék, sport, vadászati és fényképezési kellékek áruaktára

Telefonszám:

185.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

Az eredeti Gramophon

Társaság hangosan beszélő, zenélő- és szavaló-gépjait,

eredeti gyári áron 105, 150-200 koronáig; ugyszintén az

ezekhez megfelelő

lapokból állandó

nagy raktár magyar,

német, angol, fran-

cia, olasz kiadások-

ban. Gramophono-

kat megfelelő

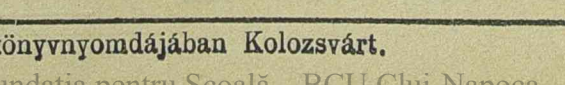
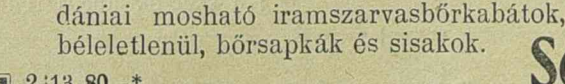
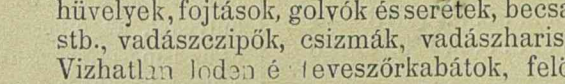
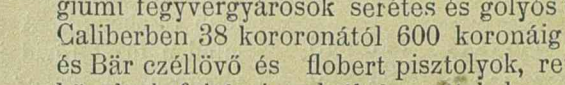
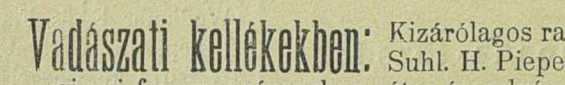
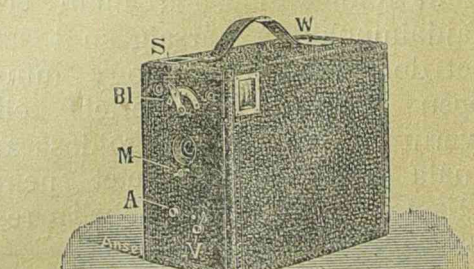
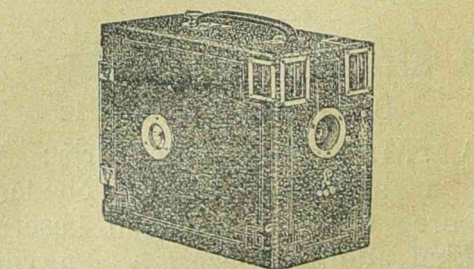
referenciák mellett

havi részlettör-

lésés mellett is

arasiók eredeti

gyári árakban.

Schuster Emil.